

Stadsgemensam visselblåsarfunktion

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. En stadsgemensam visselblåsarfunktion införs.
2. Ändring i reglemente för kommunstyrelsen enligt bilaga 2 till utlåtandet godkänns.
3. Rapporteringskanalen för visselblåsarfunktionen ska delas av samtliga stadens nämnder och berörda bolag inom Stockholms Stadshus AB.
4. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge stadens berörda bolagsstyrelser i uppdrag att uppfylla skyldigheten att ha en intern rapporteringskanal genom att besluta att dela den stadsgemensamma visselblåsarfunktionen och förfarandena för rapportering och uppföljning.
5. Berörda kommunala stiftelser som är skyldiga att inrätta en intern rapporteringskanal ska beredas möjlighet att dela den stadsgemensamma visselblåsarfunktionen och förfarandena för rapportering och uppföljning.

Föredragande borgarråd Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i budget för 2022 att kommunstyrelsen ska inrätta en stadsgemensam visselblåsarfunktion.

Stadsledningskontoret föreslår att ansvaret för funktionen anges i ett tillägg i kommunstyrelsens reglemente och att berörda bolag inom Stockholms stadshus AB uppmanas att besluta om att dela den stadsgemensamma funktionen. Berörda stiftelser erbjuds möjlighet att dela funktionen om de vill.

EU antog 2019 direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten, visselblåsar direktivet. För genomförande av direktivet

har riksdagen antagit lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Enligt den nya lagen ska offentliga verksamhetsutövare senast den 17 juli 2022 ha inrättat en intern rapporteringskanal för mottagande av rapporter om misstänkta överträdelser samt förfaranden för att hantera rapporterna, dvs. en intern visselblåsarfunktion. Även för kommunala bolag och stiftelser med fler än 50 anställda ska en sådan funktion finnas på plats då. Det är möjligt för en kommun att dela kanaler och förfaranden med kommunala bolag och stiftelser.

Genom lagen införs ett skydd för den som i ett arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. I offentlighets- och sekretesslagen införs bestämmelser om sekretess till skydd för uppgifter om rapporterande person och uppgifter om annan berörd person. För att skyddet ska gälla krävs att rapportering har skett i sådan kanal som omfattas av lagen.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, valnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB och SHIS Bostäder. Stockholms Stadshus AB har remitterat ärendet vidare till samtliga dotterbolag inom koncernen. Miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret har inkommit med ett kontorsyttrande. Utbildningsnämnden och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar. Valnämnden avstår från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret föreslår att ansvaret för den interna rapporteringskanalen anges i ett tillägg i kommunstyrelsens reglemente.

Arbetsmarknadsnämnden är positiv till införandet av en stadsgemensam visselblåsarfunktion.

Exploateringsnämnden är positiv till förslaget om en stadsgemensam visselblåsarfunktion och konstaterar att i samband med inrättandet av visselblå-

sarfunktionen är det viktigt att information och hanteringsordning kopplat till funktionen tydligt kommuniceras till stadens medarbetare.

Fastighetsnämnden är positiv till förslaget om en gemensam visselblåsarfunktion men lyfter att en informationssäkerhetsanalys bör genomföras.

Idrottsnämnden välkomnar förslaget om en stadsgemensam visselblåsarfunktion.

Kulturnämnden vill understryka vikten av att den nya visselblåsarfunktionen ges tillräckliga resurser och möjligheter att arbeta självständigt och oberoende.

Kyrkogårdsnämnden ställer sig positiv till förslaget.

Miljöförvaltningen har inget att erinra mot förslaget.

Servicenämnden är positiv till förslaget om en gemensam visselblåsarfunktion.

Socialnämnden vill lyfta upp vikten av att ansvarsfördelningen tydliggörs gentemot nämnder och bolag vid införandet av den nya stadsgemensamma visselblåsarfunktionen.

Stadsbyggnadskontoret ställer sig positivt till förslaget om en stadsgemensam visselblåsarfunktion.

Trafiknämnden ställer sig positiv till att en stadsgemensam visselblåsarfunktion inrättas.

Äldrenämnden ställer sig positiv till förslaget.

Överförmyndarnämnden lyfter att det bör tydligt kommuniceras ut till stadens medarbetare och det bör där framgå vem som utreder inkomna anmälningar och hur detta går till.

Bromma stadsdelsnämnd anser att det är en stor fördel med en stadsgemensam rapporteringskanal eftersom en sådan funktion kommer att ligga utanför den egna verksamheten.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd instämmer i förslaget.

Farsta stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd vill föra fram att det i samband med inrättandet av visselblåsarfunktionen är av stor vikt att information och hanteringsordning kopplat till funktionen tydligt kommuniceras till stadens medarbetare.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ser positivt på inrättandet av en gemensam visselblåsarfunktion inom staden.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att det är viktigt att det skapas en tydlighet kring i vilka situationer det är aktuellt att rapportera till den centrala funktionen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd vill lyfta vikten av att nå ut till samtlig personal med information om den nya funktionen och vad det innebär för den anställda.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att förslaget om en intern visselblåsarfunktion som är centralt placerad är ändamålsenligt.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ser behov av att informationssatsningar genomförs så att rapporteringsrutiner är väl förankrade hos stadens medarbetare.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att det är positivt att visselblåsarkanalerna används av stadens samtliga förvaltningar, att stadens bolag ombeds besluta att använda kanalerna och att stadens stiftelser erbjuds att nyttja kanalerna för rapportering inom sina organisationer.

Östermalms stadsdelsnämnd vill framföra att det i samband med inrättandet av visselblåsarfunktionen är av stor vikt att information och hanteringsordning kopplat till funktionen tydligt kommuniceras till stadens medarbetare.

Stockholms Stadshus AB anser att det är viktigt att det etableras system och rutiner för rapportering och uppföljning samt att inkommande ärenden skyndsamt kommer bolaget till kännedom för en effektiv intern hantering.

SHIS Bostäder ställer sig positivt till förslaget.

Mina synpunkter

I enlighet med det uppdrag fullmäktige givit inrättar vi nu en stadsgemensam visselblåsarfunktion. Det är viktigt att det finns säkra och trygga metoder och kanaler för stadens medarbetare att slå larm i det fall oegentligheter skulle uppstå. Med kännedom om brister i stadens verksamhet är det möjligt att agera och vidta åtgärder. Det kommer att stärka stadens medarbetares arbetsmiljö och bidra till bättre verksamhet för stockholmarna. Sedan tidigare har ett antal av stadens bolag redan haft en visselblåsarfunktion och det är viktigt vid implementeringen att ta del av tidigare erfarenheter för att möjliggöra en effektiv och säker stadsgemensam visselblåsarfunktion. Kontinuerlig återkoppling av erfarenheter och riskanalyser från den nya visselblåsarfunktionen ska införlivas i arbetet med att förbättra stadens arbete mot risk för oegentligheter.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Reglemente för kommunstyrelsen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. I huvudsak bifalla förslaget
2. Ge kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma med förslag om hur privata aktörer och underleverantörer som bedriver verksamhet finansierad med kommunala medel kan inkluderas i den stadsgemensamma funktionen eller ingå i en separat funktion.
3. Därutöver anföra följande

Vi välkomnar en stadsgemensam visselblåsarfunktion med stärkt sekretesskydd jämfört med tidigare visselblåsarlag. För att skyddet ska gälla för den som i arbetsrelaterat sammanhang rapporterar missförhållanden, där det finns ett allmänintresse att uppgifterna kommer fram, krävs att rapporteringen görs i en kanal som omfattas av den nya lagen. För stadens del är det rimligt att kommunstyrelsen ansvarar för den gemensamma interna rapporteringskanalen.

Vidare instämmer vi i remissinstansernas synpunkter att information och hanteeringsordning kopplat till funktionen tydligt behöver kommuniceras till alla medarbetare och att det görs tydligt vilka ärenden som funktionen ska hantera. En god samverkan med de fackliga organisationerna är av stor vikt, särskilt i sammanhang som detta, och vi hade gärna sett att förslaget hade remitterats till de fackliga organisationerna. Nu räknar vi istället med att de fackliga organisationerna får möjlighet att följa uppföljningen av den nya funktionen. Några kommunala bolag hade innan den nya lagens tillkomst föredömligt nog skapat egna visselblåsarfunktioner och vi instämmer i finansborgarrådet synpunkter att det är viktigt att under implementeringen av den stadsgemensamma funktionen ta vara på dessa erfarenheter.

Det är oerhört viktigt att staden säkerställer att den som, i kommunal eller upphandlad verksamhet, anmäler missförhållanden, under anonymitet eller öppet, inte drabbas av reprimander eller sanktioner. Allvaret och den negativa konsekvens som uppstod av att Attendo uppenbart bröt mot meddelarfriheten vid Sabbatsbergsbyns äldreboende utan några som helst konsekvenser från stadens sida kan inte nog påpekas. Staden har här, efter den grönbåa majoritetens agerande, behov av en översyn hur man ska jobba med anmälda missförhållanden.

I grunden anser vi att en tillsitsstyrd verksamhet ger de bästa förutsättningarna för att medarbetare ska våga säga sin mening och sätta kvaliteten i verksamheten först. Stadens verksamhet och välfärdssystemen finansieras av skatter och för systemets legitimitet är det viktigt att offentliga medel inte missbrukas. Välfärdsbrott, korruption och otillbörlig påverkan är ett växande problem. Eftersom den nya lagen även gäller

privata företag, berörs också privata aktörer i staden som bedriver verksamhet finansierad med kommunala medel.

För privata aktörer gäller även lagens begränsning att bara företag med 50 eller fler arbetstagare berörs, vilket gör att exempelvis alla mindre privata hemtjänstföretag eller LSS-verksamheter undantas. Det är därför av stor vikt att staden undersöker om även dessa företag kan ansluta till den stadsgemensamma funktionen, alternativt ingå i en separat motsvarande funktion. Även underkonsulter och underleverantörer som används i staden bör kunna omfattas av en visseblåsarfunktion i någon form. Inte minst är det av strategisk vikt då mycket av stadens välfärdsverksamheter tyvärr har privatiserats i en eller annan form, och syftet med lagstiftningen och likställigheten urholkas om inte motsvarande kanal för visseblåsning gäller all verksamhet som finansieras med skattemedel.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. En stadsgemensam visselblåsarfunktion införs.
2. Ändring i reglemente för kommunstyrelsen enligt bilaga 2 till utlåtandet godkänns.
3. Rapporteringskanalen för visselblåsarfunktionen ska delas av samtliga stadens nämnder och berörda bolag inom Stockholms Stadshus AB.
4. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge stadens berörda bolagsstyrelser i uppdrag att uppfylla skyldigheten att ha en intern rapporteringskanal genom att besluta att dela den stadsgemensamma visselblåsarfunktionen och förfarandena för rapportering och uppföljning.
5. Berörda kommunala stiftelser som är skyldiga att inrätta en intern rapporteringskanal ska beredas möjlighet att dela den stadsgemensamma visselblåsarfunktionen och förfarandena för rapportering och uppföljning.

Stockholm den 1 juni 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren, och Kadir Kasirga (alla S) och Rashid Mohammed (V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i budget för 2022 att kommunstyrelsen ska inrätta en stadsgemensam visselblåsarfunktion.

Stadsledningskontoret föreslår att ansvaret för funktionen anges i ett tillägg i kommunstyrelsens reglemente och att berörda bolag inom Stockholms stads-
hus AB uppmanas att besluta om att dela den stadsgemensamma funktionen.
Berörda stiftelser erbjuds möjlighet att dela funktionen om de vill.

EU antog 2019 direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten, visselblåsar direktivet. För genomförande av direktivet har riksdagen antagit lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Enligt den nya lagen ska offentliga verksamhetsutövare senast den 17 juli 2022 ha inrättat en intern rapporteringskanal för mottagande av rapporter om misstänkta överträdelser samt förfaranden för att hantera rapporterna, dvs. en intern visselblåsarfunktion. Även för kommunala bolag och stiftelser med fler än 50 anställda ska en sådan funktion finnas på plats då. Det är möjligt för en kommun att dela kanaler och förfaranden med kommunala bolag och stiftelser. Genom lagen införs ett skydd för den som i ett arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. I offentlighets- och sekretesslagen införs bestämmelser om sekretess till skydd för uppgifter om rapporterande person och uppgifter om annan berörd person. För att skyddet ska gälla krävs att rapportering har skett i sådan kanal som omfattas av lagen.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, valnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Öster-

malms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB och SHIS Bostäder. Stockholms Stadshus AB har remitterat ärendet vidare till samtliga dotterbolag inom koncernen. Miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret har inkommit med ett kontorsyttrande. Utbildningsnämnden och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar. Valnämnden avstår från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret föreslår att ansvaret för den interna rapporteringskanalen anges i ett tillägg i kommunstyrelsens reglemente. För att uppfylla kommunfullmäktiges beslut om en stadsgemensam funktion, och för en enhetlig hantering av rapporter om missförhållanden enligt den nya lagen, föreslås att berörda bolag inom Stockholms stadshus AB uppmanas att besluta om att dela den stadsgemensamma funktionen och att berörda stiftelser erbjuds möjlighet att dela funktionen om de så beslutar.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 mars 2022 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till införandet av en stadsgemensam visselblåsarfunktion för Stockholms stad, i enlighet med den nya lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 följande.

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Clara Lindblom m.fl. (V), *bilaga 1*.

Exploateringskontoret tjänsteutlåtande daterat den 30 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret är positivt till förslaget om en stadsgemensam visselblåsarfunktion. Det är en fördel med en stadsgemensam rapporteringskanal eftersom hanteringen blir enhetlig och att funktionen ligger utanför den egna verksamheten. En och samma rapporteringskanal för anmälningar innebär även att staden centralt kan jämföra anmälningar och därmed få en samlad bild av misstänka missförhållanden i hela organisationen. I samband med inrättandet av visselblåsarfunktionen är det viktigt att information och hanteringsordning kopplat till funktionen tydligt kommuniceras till stadens medarbetare. Det är även viktigt att tydliggöra vilka ärenden funktionen är avsedd att hantera. Detta då olika typer av missförhållande anmäls och åtgärdas inom ramen för annan lagstiftning och tillsynsmyndigheter. Inom respektive förvaltning finns det därutöver rutiner om att i första hand anmäla till chef eller HR-funktion när det bedöms som lämpligt.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 29 mars 2022 följande.

Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Clara Lindblom m.fl. (V), *bilaga 1*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Fastighetskontoret ställer sig positiv till beslutet att inrätta en stadsgemensam visselblåsarfunktion, men vill framföra vikten av tydliga arbetssätt såsom riktlinjer och rutinbeskrivningar gällande ansvariga för visselblåsarfunktionen och den som vill rapportera om missförhållanden.

En informationssäkerhetsanalys behöver genomföras. Detta för att säkerställa att rapporteringskanaler och systemstöd för hantering av ärenden som berör missförhållanden uppfyller krav och bestämmelser om sekretess till skydd för uppgifter om rapporterende person och uppgifter om annan berörd person enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 29 mars 2022 följande. Som svar på remissen hänvisar idrottsnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av Hassan Jama m.fl. (V) och Mirja Räihä m.fl. (S), *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen välkomnar förslaget om en stadsgemensam visselblåsarfunktion. Förvaltningen har sedan några år tillbaka en in-tern visselblåsarfunktion som inrättats före direktivets och lagens krav på rapporteringskanalerna. Den interna visselblåsarfunktionen finns angiven i *Idrottsnämndens system för intern kontroll*. Syftet med den interna funktionen har varit att erbjuda en alternativ kanal för rapportering av avvikelser, till exempel om det skulle uppstå en situation när det av någon anledning inte är lämpligt eller möjligt att rapportera till överordnad chef. Förvaltningen anser att en stadsgemensam visselblåsarfunktion ger bättre förutsättningar att uppfylla de nya lagkraven.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 6 april 2022 följande. Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av gjordes av Madeleine Kaharscho Fridh (Fi), bilaga 1.

Kulturförvaltningen tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen ser positivt på att staden ska inrätta en stadsintern visselblåsarfunktion. En stadsintern visselblåsarfunktion är en viktig del i arbetet för stärka allmänhetens förtroende för våra verksamheter. Kulturförvaltningen vill därför understryka vikten av att den nya visselblåsarfunktionen ges tillräckliga resurser och möjligheter att arbeta självständigt och oberoende.

Det är viktigt att kommunstyrelsen fastställer tydliga anvisningar för hur visselblåsarfunktionen ska användas. Kulturförvaltningen vill gärna bidra i arbetet med att ta fram tydliga anvisningar.

Stockholms stad är en stor och komplex organisation. Att inrätta en stadsgemensam visselblåsarfunktion för alla stadens verksamheter kan innebära vissa utmaningar. Kulturförvaltningen ser därför gärna att arbetet med den nya visselblåsarfunktionen kontinuerligt följs upp och återrapporteras till kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 februari 2022 följande.

Överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kyrkogårdsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 12 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Kyrkogårdsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om en stadsgemensam visselblåsarfunktion för en enhetlig hantering av rapporter om missförhållanden enligt den nya lagen.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Nämnden har inget att erinra mot förslaget. Nämnden föreslår att SFS-nummer används i hänvisningen till lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden i det föreslagna tillägget till kommunstyrelsens reglemente.

Servicenämnden

Servicenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 mars 2022 följande. Servicenämnden beslutade att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget och har inga invändningar.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 april 2022 följande.

1. Socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på kommunstyrelsens remiss av *Stadsgemensam visselblåsarfunktion*.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Alexandra Mattson Åkerström m.fl. (V) och Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om att dela en stadsgemensam visselblåsarfunktion utifrån att en central funktion förväntas bidra till en ökad enhetlighet kring ärendehantering inom staden. Förvaltningen menar även på att en centralrapporteringskanal kan bidra till att medarbetare i högre utsträckning vågar rapportera missförhållanden som rör den egna verksamheten. Förvaltningen vill lyfta upp vikten av att ansvarsfördelningen tydliggörs gentemot nämnder och bolag, vid införandet av den

nya stadsgemensamma visselblåsarfunktionen. Förvaltningen ser behov av att informationssatsningar genomförs så att rapporteringsrutiner är väl förankrade hos stadens medarbetare.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret ställer sig positiv till förslaget om en stadsgemensam visselblåsarfunktion. Stadsbyggnadskontoret bedömer att centrala delar i inrättandet av funktionen dels blir att tydligt avgränsa vilka ärenden som ska hanteras inom ramen för funktionen, dels att rapporteringskanalerna blir tydliga och görs kända för stadens medarbetare.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 följande. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Trafiknämnden har ett etablerat internkontrollsystem och det pågår ett kontinuerligt arbete med att bibehålla och stärka den interna kontrollen i kontorets processer. Kontoret har rutiner och arbetssätt som bland annat ska tillse att såväl medvetna som omedvetna fel upptäcks. I syfte att kontrollera att fastställda riktlinjer och rutiner följs genomförs årligen systematiska internkontrollgranskningar. Trafikkontoret eftersträvar en arbetsplats som präglas av öppenhet och tillit. Misstänker en medarbetare att oegentligheter, eller andra missförhållanden, förekommer ska hen informera sin närmaste chef eller den chef hen känner förtroende för. Det kan dock uppkomma situationer där enskilda medarbetare önskar en ökad grad av trygghet och anonymitet. Här kan den stadsgemensamma visselblåsarfunktionen utgöra ett bra och viktigt komplement. Trafikkontoret ställer sig positiv till att en stadsgemensam visselblåsarfunktion i enlighet med remitterat förslag inrättas.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 april 2022 följande. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Mirja Räihä m.fl (S) och Robert Mjörnberg m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Leif Söderström (SD), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till stadsledningskontorets förslag i dess helhet och har därför inget att erinra mot förslaget.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2022 följande.

Som svar på remissen hänvisar överförmyndarnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Överförmyndarförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bifaller kommunstyrelsens förslag till beslut och önskar samtidigt lyfta ett antal viktiga aspekter att ta med i fortsatt beredning. Nämndens och överförmyndarförvaltningens främsta uppdrag är att rekrytera, utbilda och utöva tillsyn över gode män och förvaltare. Överförmyndarförvaltningen är en liten förvaltning och ser därför gärna en gemensam samordning inom staden i enlighet med förslaget. Förvaltningen vill även lyfta följande. Det är av största vikt att staden tar fram en tydlig och enkel rutin som beskriver ett ärendes gång där vem som gör vad operationaliseras. Det bör tydligt kommuniceras ut till stadens medarbetare och det bör där framgå vem som utreder inkomna anmälningar och hur detta går till. Då det finns flera kanaler att anmäla till såsom JO, JK, diskrimineringsombudsmannen, äldreombudsmannen m.fl. är det viktigt att det framgår till vilken instans man bör vända sig med vilken fråga. Förvaltningen poängterar vikten av att alltid bevara sekretessen på den person som gjort en anmälan enligt gällande lagstiftning, men konstaterar dock att det kan vara svårare att bevara anonymiteten på en liten förvaltning än på en stor. Det är av den anledningen också viktigt att förtydliga vart och av vem ett ärende ska utredas.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2022 följande.

Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss av stadsgemensam visselblåsarfunktion.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är en stor fördel med en stadsgemensam rapporteringskanal eftersom en sådan funktion kommer att ligga utanför den egna verksamheten. Detta möjliggör att de som arbetar i den interna rapporteringskanalen är oberoende och självständiga. Stadsledningskontoret föreslår att visselblåsarfunktionen ska delas av samtliga nämnder och bolag inom Stockholms stadshus AB för att hanteringen av rapporter om missförhållanden ska vara enhetlig. Förvaltningen anser att det är viktigt att hanteringen av rapporter om missförhållanden inom staden är enhetlig oavsett om rapporten handlar om missförhållanden i en nämnd eller ett kommunalt bolag eller i en stiftelse.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i förslaget att ett tillägg görs i kommunstyrelsens reglemente om ansvaret för visselblåsarfunktionen och att rapporteringskanalen delas av alla stadens nämnder och berörda bolag i Stockholms Stadshus AB.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till stadsgemensam visselblåsarfunktion.

Särskilt uttalande gjordes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Leif Söderström (SD), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsnämnds tjänsteutlåtande daterat den 2 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

En stadsgemensam visselblåsarfunktion, där ansvaret regleras i kommunstyrelsens reglemente, säkerställer likvärdiga möjligheter att rapportera och en likvärdig hantering av rapporter om misstänkta överträdelser, oavsett vilken enskild nämnd eller styrelse som berörs. Genom att inrätta en gemensam kanal, samt att lyfta och tydligt reglera ansvaret, erbjuds också bättre skydd och trygghet för den som rapporterar. Förvaltningen ser dock ett behov av att förtydliga hur personuppgiftsansvaret ser ut när personuppgifter behandlas i en stadsgemensam kanal för alla personuppgiftsansvariga i staden. En visselblåsarfunktion kan också förmodas komma att behandla uppgifter om brott, vilket ytterligare understryker behovet av tydlighet. Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget och föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på stadsledningskontorets förslag till en stadsgemensam visselblåsarfunktion och att ansvaret för den interna rapporteringskanalen anges i ett tillägg i kommunstyrelsens reglemente.

Förvaltningen vill här föra fram att det i samband med inrättandet av visseblåsarfunktionen är av stor vikt att information och hanteringsordning kopplat till funktionen tydligt kommuniceras till stadens medarbetare.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 mars 2022 följande. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på inrättandet av en gemensam visseblåsarfunktion inom staden. Lagstiftningen kring rapportering av olika typer av missförhållanden är komplicerad att tolka och kräver juridisk kompetens. Antalet ärenden per förvaltning, bolag eller stiftelse kan antas vara få. Detta då olika typer av missförhållande anmäls och åtgärdas inom ramen för annan lagstiftning och tillsynsmyndigheter så som IVO och Arbetsmiljöverket. Alternativet att inrätta en egen eller anlita en extern aktör för att uppnå lagens krav om visseblåsarfunktion för varje stadsdel, bolag eller stiftelse skulle vara kostsamt och riskera att hålla lägre kvalitet än en stadsgemensam funktion. En gemensam funktion med hög juridisk kompetens skulle även säkerställa att den sekretesslagstiftning som råder inom området efterlevs.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 följande. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på införandet av en visseblåsarfunktion för att stärka skyddet för personer som rapporterar om missförhållanden eller oegentligheter. En stadsgemensam visseblåsarfunktion kan öka likställigheten i hanteringen över staden samt möjliggör för en effektivare administration och uppföljning på aggregerad nivå. Funktionen kan även bidra till ökad tillit och att förbättringsmöjligheter synliggörs inom organisationen.

Vid rapporteringar om missförhållanden anser förvaltningen att medarbetaren i första hand ska ha möjlighet att vända sig till sin arbetsplats för att möjliggöra att relevanta åtgärder vidtas. Varje förvaltning måste därför arbeta för att skapa, och bibehålla, ett klimat inom verksamheterna där medarbetarna kan och vågar lyfta oegentligheter. Det blir också viktigt att det skapas en tydlighet kring i vilka situationer det är aktuellt att rapportera till den centrala funktionen. Tydlighet kring rapporteringen blir också viktig för att undvika att den stadsgemensamma funktionen får hantera en stor

mängd rapporteringar av varierad karaktär. Förvaltningen anser även att det behöver framgå hur personen som rapporterar om missförhållanden skyddas, så att personen är trygg med att göra en rapportering.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2022 följande. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Fördelar med nya rapporteringskanalen

Förvaltningen ställer sig övergripande positiv till den nya visseblåsarfunktionen. Inrättandet ger de anställda möjligheter att anonymt slå larm om misstänkta missförhållanden. Stockholm stad är en av Sveriges största arbetsgivare och eftersom funktionen centraliseras bedöms förutsättningen för en bevarad anonymitet för den som slår larm som jämförelsevis hög. En och samma rapporteringskanal för anmälningar medför även att Stockholm stad centralt kan sortera och jämföra anmälningar och därför få en tydligare samlad bild av misstänka missförhållanden i hela organisationen.

Risker med nya rapporteringskanalen

En potentiell risk med den nya funktionen uppstår om den nya funktionen skulle komma att användas som substitut istället för komplement till de nuvarande rutinerna för att slå larm. Idag finns rutiner om att i första hand anmäla till chef eller chefens chef. Det går även att kontakta HR-avdelningen, arbetsplatsombud eller fackliga företrädare när det bedöms som mest lämpligt. Framtiden kommer visa vilka anmälningar som kommer hamna direkt hos visseblåsarfunktionen istället för att anmälas lokalt. Förvaltningen vill påtala behovet av att regelbundet följa upp och utvärdera vilka anmälningar som inkommit, vilka som utretts vidare och även vilka slags åtgärder detta medfört i de aktuella organisationerna och verksamheterna.

Kommunikation kring nya rapporteringskanalen

Förvaltningen vill lyfta vikten av att nå ut till samtlig personal med information om den nya funktionen och vad det innebär för den anställda. Eftersom en stor del av personalen arbetar i verksamheterna kan tillgången till och användandet av Intranätet se mycket olika ut. Därför behövs en bredd av kommunikationskanaler användas, förslagsvis affischering i verksamheterna och att införa en årlig informationspunkt vid APT-mötena. Om det blir allmänt känt för personalen att denna nya rapporteringskanal har inrättats bedöms det kunna öka möjligheten att missförhållanden inom Stockholm stad framkommer och utreds.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2022 följande. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget om upprättandet av en stadsgemensam visselblåsarfunktion och intern rapporteringskanal. Information om denna funktion och kanal bör finnas tillgänglig för stadens och förvaltningens medarbetare och chefer. Förvaltningen ser fram emot att ta del av stadens rutiner för denna hantering.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 följande.

1. Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Reservation anfördes av Salar Rashid m.fl. (S) och Carl Henrik Caldaras m.fl (V), *bilaga 1*.

Ersättnyttrande gjordes av Sara Soumah (Fi), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att förslaget om en intern visselblåsarfunktion centralt placerad är ändamålsenligt och har inga ytterligare synpunkter.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 april 2022 följande.

1. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.
2. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om att dela en stadsgemensam visselblåsarfunktion utifrån att en central funktion förväntas bidra till en ökad enhetlighet kring ärendehantering inom staden. Förvaltningen menar även på att en central rapporteringskanal kan bidra till att medarbetare i högre utsträckning vågar rapportera missförhållanden som rör den egna verksamheten. Förvaltningen vill lyfta upp vikten av att ansvarsfördelningen tydliggörs gentemot nämnder och bolag, vid införandet av den nya stadsgemensamma visselblåsarfunktionen. Förvaltningen ser behov av att informationssatsningar genomförs så att rapporteringsrutiner är väl förankrade hos stadens medarbetare.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2022 följande. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsnämnds tjänsteutlåtande daterat den 1 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att det är viktigt och angeläget att införa en stadsgemensam kanal för att rapportera eventuella missförhållanden och ansvaret för kanalen anges i ett tillägg i kommunstyrelsens reglemente.

Förvaltningen anser att det är positivt att visselblåsarkanalerna används av stadens samtliga förvaltningar, att stadens bolag ombuds besluta att använda kanalen och att stadens stiftelser erbjuds att nyttja kanalen för rapportering inom sina organisationer.

Vidare anser förvaltningen att en organisation kan på ett mer trovärdigt sätt kommunicera att de tar frågor om oegentligheter och oetiskt beteende på allvar om de har en seriös hantering av visselblåsning. Detta kan ha positiv effekt på förtroendet för organisationen, både internt bland medarbetare och externt hos organisationens övriga

intressenter. Oberoende hantering av de ärenden som inkommer kan trygga regelefterlevnad och öka det allmänna förtroendet för organisationen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2022 följande.

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen anser att det är positivt att det tillskapas en stadsgemensam funktion för att garantera en enhetlig hantering av rapporter om missförhållanden enligt den nya lagen, och att det görs ett tillägg i reglementet för kommunstyrelsen för att tydliggöra ansvaret.

Förvaltningen vill i sammanhanget framföra att det i samband med inrättandet av visselblåsarfunktionen är av stor vikt att information och hanteringsordning kopplat till funktionen tydligt kommuniceras till stadens medarbetare.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s tjänsteutlåtande daterat den 22 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret föreslår att Stockholms Stadshus AB ska uppmana berörda bolag inom koncernen att besluta om att dela den stadsgemensamma funktionen för att uppnå en enhetlig hantering av rapporter om missförhållanden enligt den nya lagen. Majoriteten av bolagen har i sina svar yttrat sig positivt över förslaget och lyfter fördelar som bland annat kostnadseffektiviteten att dela på funktionen, möjlighet att skapa förutsättningar till en likvärdig hantering gällande rapportering av missförhållanden i arbetsrelaterade sammanhang samt styrkan att det vid en oberoende part skyddar visselblåsaren. De nackdelar och risker med en gemensam funktion som konstateras är bland annat en sämre kännedom om bolagens struktur, processer, rutiner och kanaler, vilket kommer kräva stöd eller kontaktytor internt i bolagen. Kulturhuset Stadsteatern lyfter aspekten att det är ont om tid för förankring i organisationen och hade önskat mer precisering av funktionen och hur det är tänkt att den ska implementeras och användas. I övrigt behöver roller och ansvar för omhändertagande och uppföljning av rapporteringen för berört bolag/nämnd förtydligas. Vidare är det viktigt att det etableras system och rutiner för rapportering och uppföljning samt att inkommande ärenden skyndsamt kommer bolaget till kännedom för en effektiv intern hantering. Ett par av koncernens bolag har redan inrättat en kanal för detta ändamål och

koncernledningen anser att staden med fördel kan tillvarata de erfarenheter dessa bolag har av sina funktioner vid införandet av en stadsgemensam funktion.

Underremisser

Stockholms Stads Parkerings remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Stads Parkering anser att förslaget om en stadsgemensam visselblåsarfunktion är bra och har inga ytterligare åsikter om förslaget.

Kulturhuset Stadsteaterns remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Kulturhuset Stadsteatern anser generellt att en stadsgemensam intern rapporteringskanal kan vara bolaget till godo. Bolaget lyfter däremot att det finns svårigheter att ta ställning till förslaget då det inte närmre är preciserat.

St Erik Markutvecklings remissvar har i huvudsak följande lydelse:

St Erik Markutveckling anser att det är positivt att staden inrättar en gemensam visselblåsarfunktion. Bolaget omfattas däremot inte av kravet att dela den stadsgemensamma funktionen, då de är färre än 50 anställda.

Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stokab anser att det generellt förefaller ändamålsenligt och resurseffektivt att inrätta en stadsgemensam visselblåsarfunktion. Bolaget har däremot redan en etablerad intern visselblåsarfunktion, som är uppdaterad utifrån de krav som ställs i den nya lagstiftningen. Mot bakgrund av det ser bolaget för egen del inget behov av att dela en stadsgemensam visselblåsarfunktion och anser att bolaget bör undantas från det föreslagna uppdraget.

Skolfastigheter i Stockholm ABs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

SISAB är positiva till en stadsgemensam visselblåsarfunktion och att dela den gemensamma funktionen efter införandet. SISAB har sedan 2018 avtal om visselblåsarfunktion med extern leverantör, vilket i dagsläget fungerar bra. Bolagets erfarenhet är att det har varit värdefullt med en extern part med specialistkompetens både vad gäller stödhantering, inkomna ärenden och sekretess.

Micasa Fastigheters remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget välkomnar ett gemensamt system för visselblåsarärenden inom staden och anser att stadens funktioner kan samordnas och därmed leda till lägre kostnader. Micasa anser att det har för knapp kunskap om föreslagen lösning för att kunna lämna några mer specifika kommentarer på förslaget. De vill däremot lyfta vikten av att ha en oberoende part som hanterar inkommande ärenden samt att ärenden skyndsamt anonymiseras och kommer bolaget till kännedom för en effektiv intern hantering.

Familjebostädens remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Utifrån föreslagen lagstiftning stödjer bolaget förslaget om en stadsgemensam visselblåsarfunktion som innebär att berörda bolag och stiftelser inom Stockholms Stadshus AB delar på funktionen. Familjebostäder har inget att erinra mot att ansvaret för den interna rapporteringskanalen anges i ett tillägg (19 §) i kommunstyrelsens reglemente.

Stockholm Vatten och Avfalls remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Vatten och Avfall har idag en visselblåsarfunktion med tillhörande rutiner som uppfyller de skyldigheter som finns enligt den nya lagstiftningen. Bolaget har i övrigt inga synpunkter på remissen.

Stockholmshems remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholmshem har sedan flera år tillbaka en väl implementerad funktion för visselblåsarärenden. Däremot lyfter bolaget en del fördelar med förslaget om en stadsgemensam funktion för visselblåsning samtidigt som det finns en del frågor som bör lösas innan beslut tas. Stockholmshem önskar med bakgrund mot att bolaget redan har en funktion, att deltagandet kan anpassas mellan en helhetslösning eller en dellösning utifrån användarens behov och önskemål.

Bostadsförmedlingens remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bostadsförmedlingen stödjer förslaget och lyfter fram fördelarna med att en gemensam funktion säkerställer stadens verksamheters efterlevnad av den nya lagstiftningen och kan skapa förutsättningar till en likvärdig hantering gällande rapportering av missförhållanden i arbetsrelaterade sammanhang.

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäder ställer sig positiva till en stadsgemensam visselblåsarfunktion. Bolaget önskar att det förtydligas hur funktionen påverkar bolagets egna interna visselblåsarfunktion, samt att det arbetas fram tydliga riktlinjer kring hur detta ska hanteras.

Stockholms Hamnars remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget ser övergripande positivt på förslaget om den nya inrapporteringskanalen som visselblåsarfunktionen skulle medföra och är mycket positiva till att även stadens bolag får ta del av en funktion som inrättas centralt i staden. Detta ger goda förutsättningar till bevarad anonymitet för bolagets anställda vid eventuell inrapportering.

SGAFs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget har inga synpunkter på remissen.

SHIS Bostäder

SHIS Bostäder beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2022 följande.

Styrelsen beslöt att SHIS ansluter sig till stadens gemensamma kanal för visselblåsarfunktion.

SHIS Bostäders tjänsteutlåtande daterat den 24 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret föreslår att styrelsen beslutar att SHIS ansluter sig till den stadsgemensamma kanalen, under kommunstyrelsen för visselblåsarfunktion.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Clara Lindblom m.fl. (V) enligt följande.

Clara Lindblom m.fl. (V) föreslår att nämnden beslutar att i huvudsak bifalla kontorets förslag samt därutöver anför följande:

Vi välkomnar en stadsgemensam visselblåsarfunktion enligt den nya lagen, som innebär ett stärkt sekretesskydd jämfört med nuvarande visselblåsarlag. För att skyddet ska gälla för den som i arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden, där det finns ett allmänintresse att uppgifterna kommer fram, krävs att rapporteringen görs i en kanal som omfattas av lagen.

Det är rimligt att en central visselblåsarfunktion placeras vid stadsledningskontoret, men vi skulle gärna vilja veta om även andra organisationsformer har övervägts. Vidare instämmer vi i kontorets analys att det är viktigt att information och hanteringsordning kopplat till funktionen tydligt kommuniceras till stadens medarbetare och att tydliggöra vilka ärenden som funktionen ska hantera. En god samverkan med de fackliga organisationerna är av stor vikt i detta sammanhang.

Några kommunala bolag har sedan tidigare egna visselblåsarfunktioner, som organiserats på olika sätt, men då de inrättats före den nya lagen instämmer vi i förslaget att berörda bolag inom Stadshus AB ska besluta att dela den stadsgemensamma funktionen. I det fortsatta arbetet är det viktigt att även ta vara på bolagens erfarenheter av sina egna funktioner. Inte minst gäller det möjligheterna för att även underkonsulter och underleverantörer kan omfattas.

Eftersom den nya lagen även gäller privata företag, berör också privata aktörer som bedriver verksamhet finansierad med kommunala medel. För dessa gäller även begränsningen att bara företag med 50 eller fler arbetstagare berörs, vilket gör att exempelvis alla mindre privata hemtjänstföretag eller LSS-verksamheter undantas. Vi vill därför att staden undersöker om även dessa företag ska kunna ansluta sig till den stadsgemensamma funktionen.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Clara Lindblom m.fl. (V) enligt följande.

Clara Lindblom m.fl. (V) föreslår att nämnden beslutar att i huvudsak bifalla kontorets förslag samt därutöver anför följande:

Vi välkomnar en stadsgemensam visselblåsarfunktion enligt den nya lagen, som innebär ett stärkt sekretesskydd jämfört med nuvarande visselblåsarlag. För att skyddet ska gälla för den som i arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden, där det finns ett allmänintresse att uppgifterna kommer fram, krävs att rapporteringen görs i en kanal som omfattas av lagen.

Det är rimligt att en central visselblåsarfunktion placeras vid stadsledningskontoret, men vi skulle gärna vilja veta om även andra organisationsformer har övervägts. Vidare instämmer vi i kontorets analys att det är viktigt att information och hanteringsordning kopplat till funktionen tydligt kommuniceras till stadens medarbetare och att tydliggöra vilka ärenden som funktionen ska hantera. En god samverkan med de fackliga organisationerna är av stor vikt i detta sammanhang.

Några kommunala bolag har sedan tidigare egna visselblåsarfunktioner, som organiserats på olika sätt, men då de inrättats före den nya lagen instämmer vi i förslaget att berörda bolag inom Stadshus AB ska besluta att dela den stadsgemensamma funktionen. I det fortsatta arbetet är det viktigt att även ta vara på bolagens erfarenheter av sina egna funktioner. Inte minst gäller det möjligheterna för att även underkonsulter och underleverantörer kan omfattas.

Eftersom den nya lagen även gäller privata företag, berör också privata aktörer som bedriver verksamhet finansierad med kommunala medel. För dessa gäller även begränsningen att bara företag med 50 eller fler arbetstagare berörs, vilket gör att exempelvis alla mindre privata hemtjänstföretag eller LSS-verksamheter undantas. Vi vill därför att staden undersöker om även dessa företag ska kunna ansluta sig till den stadsgemensamma funktionen.

Idrottsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Hassan Jama m.fl. (V) och Mirja Räihä m.fl (S) enligt följande.

Till skillnad från den tidigare visselblåsarlagen, Lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, där ett ärende hanteras som en allmän handling utifrån offentlighetsprincipen, omfattas i den nya lagen anmälan, anmäld person och visselblåsaren av ett sekretesskydd.

Stadens verksamhet och välfärdssystemen i stort finansieras av gemensamma skattemedel. För systemens legitimitet är det viktigt att offentliga medel inte missbrukas. Korruption som exempelvis kommer till uttryck i felaktiga utbetalningar, bidragsbrott eller olika former av otillbörligt gynnande skadar förtroendet för Stockholm stad, men också för det offentliga som helhet. Det urholkar rättsstatens legitimitet och undergräver demokratin. Det minskar medborgarnas incitament att bidra till samhället och att betala skatt.

Sveriges Kommuner och Regioner SKR beskriver välfärdsbrott, korruption och otillbörlig påverkan som ett växande problem. Välfärdsbrott är dessutom ett oroväckande växande problem och Brottsförebyggande Rådet Brå lyfter att det finns alldeles för lite kunskap ute i kommunerna om brott som förutsätter företag – kopplat till hemtjänst, personlig assistans, vårdgivare och liknande välfärdstjänster. Ett stärkt skydd för visselblåsare kommer naturligtvis inte att lösa detta som genom ett trollslag – men det är en liten bit på vägen.

Det vore intressant att också kunna följa hur många ärenden som når stadens högsta ledning och välbehövligt om det kommer att finnas ett system för detta också. Det är ett erkänt problem att information gärna stannar eller tvättas på vägen. För en

proaktiv verksamhetsutveckling och även för ett stabilt brottsförebyggande arbete i staden behöver vi all kunskap vi kan få.

Kulturnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S) enligt följande.

Till skillnad från den tidigare visselblåsarlagen, Lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, där ett ärende hanteras som en allmän handling utifrån offentlighetsprincipen, omfattas i den nya lagen anmälan, anmäld person och visselblåsaren av ett sekretesskydd.

Stadens verksamhet och välfärdssystemen i stort finansieras av gemensamma skattemedel. För systemens legitimitet är det viktigt att offentliga medel inte missbrukas. Korruption som exempelvis kommer till uttryck i felaktiga utbetalningar, bidragsbrott eller olika former av otillbörligt gynnande skadar förtroendet för Stockholm stad, men också för det offentliga som helhet. Det urholkar rättsstatens legitimitet och undergräver demokratin. Det minskar medborgarnas incitament att bidra till samhället och att betala skatt.

Sveriges Kommuner och Regioner SKR beskriver välfärdsbrott, korruption och otillbörlig påverkan som ett växande problem. Välfärdsbrott är dessutom ett oroväckande växande problem och Brottsförebyggande Rådet Brå lyfter att det finns alldeles för lite kunskap ute i kommunerna om brott som förutsätter företag – kopplat till hemtjänst, personlig assistans, vårdgivare och liknande välfärdstjänster. Ett stärkt skydd för visselblåsare kommer naturligtvis inte att lösa detta som genom ett trollslag – men det är en liten bit på vägen.

Det vore intressant att också kunna följa hur många ärenden som når stadens högsta ledning och välbehövligt om det kommer att finnas ett system för detta också. Det är ett erkänt problem att information gärna stannar eller tvättas på vägen. För en proaktiv verksamhetsutveckling och även för ett stabilt brottsförebyggande arbete i staden behöver vi all kunskap vi kan få.

Ersättaryttrande gjordes av Madeleine Kaharscho Fridh (Fi) enligt följande.

Madeleine Kaharscho Fridh (Fi) instämmer i särskilt uttalande från vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S).

Socialnämnden

Reservation anfördes av Alexandra Mattson Åkerström m.fl (V) och Karin Gustafsson m.fl (S) enligt följande.

Alexandra Mattson Åkerström m.fl. (V) och Karin Gustafsson m.fl. (S) yrkade

1. att socialnämnden i huvudsak bifaller förvaltningens förslag till beslut, samt
2. att därutöver anföra

Vi välkomnar en stadsgemensam visselblåsarfunktion enligt den nya lagen, som innebär ett stärkt sekretesskydd jämfört med nuvarande visselblåsarlag. För att skyddet ska gälla för den som i arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden, där det finns ett allmänintresse att uppgifterna kommer fram, krävs att rapporteringen görs i en kanal som omfattas av lagen.

Det är rimligt att en central visselblåsarfunktion placeras vid stadsledningskontoret, men vi skulle gärna vilja veta om även andra organisationsformer har övervägts. Vidare instämmer vi i kontorets analys att det är viktigt att staden tar fram tydliga arbets sätt såväl för ansvariga för visselblåsarfunktionen som för de som vill rapportera om missförhållanden. En god samverkan med de fackliga organisationerna är av stor vikt i detta sammanhang.

Några kommunala bolag har sedan tidigare egna visselblåsarfunktioner, som organiserats på olika sätt, men då de inrättats före den nya lagen instämmer vi i förslaget att berörda bolag inom Stadshus AB ska besluta att dela den stadsgemensamma funktionen. I det fortsatta arbetet är det viktigt att även ta vara på bolagens erfarenheter av sina egna funktioner. Inte minst gäller det möjligheterna för att även underkonsulter och underleverantörer kan omfattas.

Eftersom den nya lagen även gäller privata företag, berörs också privata aktörer som bedriver verksamhet finansierad med kommunala medel. För dessa gäller även begränsningen att bara företag med 50 eller fler arbetstagare berörs, vilket gör att exempelvis alla mindre privata hemtjänstföretag eller LSS-verksamheter undantas. Vi vill därför att staden undersöker om även dessa företag ska kunna ansluta sig till den stadsgemensamma funktionen.

Ersättaryttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi) enligt följande.

Anna Rantala Bonnier (Fi) ställde sig bakom vänsterpartiets och socialdemokraternas gemensamma yrkande samt reservation.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Mirja Räihä m.fl. (S) och Robert Mjörnberg m.fl. (V) enligt följande.

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till sitt eget förslag till beslut enligt följande:

1. I huvudsak tillstyrka förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver anföra följande

Vi välkomnar en stadsgemensam visselblåsarfunktion enligt den nya lagen, som innebär ett stärkt sekretesskydd jämfört med nuvarande visselblåsarlag. För att skyddet ska gälla för den som i arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden, där det finns ett allmänintresse att uppgifterna kommer fram, krävs att rapporteringen görs i en kanal som omfattas av lagen.

Det är rimligt att en central visselblåsarfunktion placeras vid stadsledningskontoret, men vi skulle gärna vilja veta om även andra organisationsformer har övervägts. Det är viktigt att staden tar fram tydliga arbetssätt såväl för ansvariga för visselblåsarfunktionen som för de som vill rapportera om missförhållanden. En god samverkan med de fackliga organisationerna är av stor vikt i detta sammanhang. Visselblåsarfunktioner skapar arbetsplatser som inte längre är tysta, när en tystetskultur förekommer skapar det arbetsmiljöproblem. Detta har kommit att bli ett stort problem inom svensk välfärd, vilket såväl fackföreningarna som deras motparter har lyft i flertalet rapporter.

Några kommunala bolag har sedan tidigare egna visselblåsarfunktioner, som organiserats på olika sätt, men då de inrättats före den nya lagen instämmer vi i förslaget att berörda bolag inom Stadshus AB ska besluta att dela den stadsgemensamma funktionen. I det fortsatta arbetet är det viktigt att även ta vara på bolagens erfarenheter av sina egna funktioner. Inte minst gäller det möjligheterna för att även underkonsulter och underleverantörer kan omfattas.

Eftersom den nya lagen även gäller privata företag, berör också privata aktörer som bedriver verksamhet finansierad med kommunala medel. För dessa gäller även begränsningen att bara företag med 50 eller fler arbetstagare berörs, vilket gör att exempelvis alla mindre privata hemtjänstföretag eller LSS-verksamheter undantas. Vi vill därför att staden undersöker om även dessa företag ska kunna ansluta sig till den stadsgemensamma funktionen. Vi anser att detta är av högsta vikt då en tystnadskultur lika gärna kan uppstå på mindre hemtjänstföretag. Vissa organisationsforskare menar att själva uppkomsten av tystnadskulturer hänger tätt samman med framväxten av new public management, styrformen bidrar så att säga till att urholka lojaliteten till och omsorgen av omsorgstagaren. I stället premieras tid och ekonomi framförallt, Vänsterpartiet vill något annat, vi vill komma bort från en omsorg där budget och tid värderas högre än kvaliteten. Vi anser att en tillitsstyrd verksamhet ger de bästa förutsättningarna för att personal ska kunna yttra sin mening och sätta omsorgskvaliteten i fokus

Särskilt uttalande gjordes av Leif Söderström (SD) enligt följande.

Vi ser det som positivt att det skapas en stadsgemensam funktion/kanal för att garantera en enhetlig hantering av rapporter om missförhållanden enligt den nya lagen, samt att ansvarsfördelningen tydliggörs i reglementet till kommunstyrelsen.

Med inrättandet av en stadsgemensam visselblåsarfunktion är det avgörande att information om hanteringsordning kopplat till funktionen tydligt kommuniceras till stadens medarbetare.

Farsta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V) enligt följande.

Det är först när vi får kännedom om missförhållanden och brister som vi kan åtgärda dem. Därför är åtgärder som möjliggör för personer att känna sig trygga att berätta mycket viktiga. Därför är det viktigt att vi nu snart får en stadsgemensam visselblåsarfunktion på plats. Vi i Socialdemokraterna och Vänsterpartiet kan dock tycka att arbetet borde kommit längre vid det här laget då funktionen har en bit kvar och borde vara på plats den 17 juli i år och många kommuner ligger före Stockholm i processen att få en sådan på plats. Vi hoppas att man trots detta tajta tidschema inte sätter käppar i hjulen för ett gott samarbete gällande den fortsatta utvecklingen med de fackliga organisationerna som också arbetar för att skydda personer som säger ifrån om missförhållanden. Facken kan både funka som ett stöd för individen men behöver också ha överblick över missförhållanden för att kunna agera optimalt.

Särskilt uttalande gjordes av Leif Söderström m.fl. (SD) enligt följande.

Vi ser det som positivt att det skapas en stadsgemensam kanal för att garantera enhetlig hantering av rapporter om arbetsrelaterade missförhållanden, samt att ansvarsförhållanden tydliggörs. Flera rapporter har på senare tid vittnat om att en tystnadskultur inom olika förvaltningar förekommer. Den höga andelen personal som år efter år väljer att avsluta sina anställningar exempelvis som socialsekreterare eller biståndshandläggare är en tydlig indikation på underliggande arbetsmiljöproblem som ej åtgärdas. Det ökade skyddet för personuppgifter som den stadsgemensamma rapporteringskanalen avser garantera leder förhoppningsvis till att missförhållanden som tidigare inte åtgärdats, nu kommer exponeras och därmed möjliggöra för att effektiva åtgärder vidtages.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Salar Rashid m.fl. (S) och Carl Henrik Calderas m.fl. (V) enligt följande.

Att delvis godkänna förvaltningens svar på remiss.
Att därutöver anföras följande

Vi välkomnar en stadsgemensam visselblåsarfunktion enligt den nya lagen, som innebär ett stärkt sekretesskydd jämfört med nuvarande visselblåsarlag. För att skyddet ska gälla för den som i arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden, där det finns ett allmänintresse att uppgifterna kommer fram, krävs att rapporteringen görs i en kanal som omfattas av lagen.

Det är rimligt att en central visselblåsarfunktion placeras vid stadsledningskontoret, men vi skulle gärna vilja veta om även andra organisationsformer har övervägts. Det är viktigt att staden tar fram tydliga arbetssätt såväl för ansvariga för visselblåsarfunktionen som för de som vill rapportera om missförhållanden. En god samverkan med de fackliga organisationerna är av stor vikt i detta sammanhang. Visselblåsarfunktioner skapar arbetsplatser som inte längre är tysta, när en tysthetskultur förekommer skapar det arbetsmiljöproblem. Detta har kommit att bli ett stort problem inom svensk välfärd, vilket såväl fackföreningarna som deras motparter har lyft i flertalet rapporter.

Några kommunala bolag har sedan tidigare egna visselblåsarfunktioner, som organiserats på olika sätt, men då de inrättats före den nya lagen instämmer vi i förslaget att berörda bolag inom Stadshus AB ska besluta att dela den stadsgemensamma funktionen. I det fortsatta arbetet är det viktigt att även ta vara på bolagens erfarenheter av sina egna funktioner. Inte minst gäller det möjligheterna för att även underkonsulter och underleverantörer kan omfattas.

Eftersom den nya lagen även gäller privata företag, berör också privata aktörer som bedriver verksamhet finansierad med kommunala medel. För dessa gäller även begränsningen att bara företag med 50 eller fler arbetstagare berörs, vilket gör att exempelvis alla mindre privata hemtjänstföretag eller LSS-verksamheter undantas. Vi vill därför att staden undersöker om även dessa företag ska kunna ansluta sig till den stadsgemensamma funktionen. Vi anser att detta är av högsta vikt då en tystnadskultur lika gärna kan uppstå på mindre hemtjänstföretag. Vissa organisationsforskare menar att själva uppkomsten av tystnadskulturer hänger tätt samman med framväxten av new public management, styrformen bidrar så att säga till att urholka lojaliteten till och omsorgen av omsorgstagaren. I stället premieras tid och ekonomi framförallt, Oppositionen vill något annat, vi vill komma bort från en omsorg där budget och tid värderas högre än kvaliteten. Vi anser att en tillitsstyrd verksamhet ger de bästa förutsättningarna för att personal ska kunna yttra sin mening och sätta omsorgskvaliteten i fokus.

Ersättaryttrande gjordes av Sara Soumah (Fi) enligt följande.

Feministiskt initiativ instämmer i reservationen av Salar Rashid m.fl. (V) och Carl Henrik Calderas m.fl. (V)